

**Klasa:** 410-01/10-01/04

**Urbroj:** 5030120-10-1

**Zagreb,** 19. studenoga 2010.

## **PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA**

**Predmet:** Prijedlog zakona o fiskalnoj odgovornosti, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o fiskalnoj odgovornosti, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ivana Šukera, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija, dr. sc. Zdravka Marića i Ivanu Maletić, državne tajnike u Ministarstvu financija, te Ivanu Jakir Bajo i Stanka Kršlovića, ravnatelje u Ministarstvu financija.

**PREDSJEDNICA**

Jadranka Kosor, dipl. iur.

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**

---

**PRIJEDLOG ZAKONA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI,  
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

---

**Zagreb, studeni 2010.**

## **PRIJEDLOG ZAKONA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI**

### **I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA**

Ustavna osnova za donošenje Zakona o fiskalnoj odgovornosti sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

### **II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA**

Zakon o fiskalnoj odgovornosti donosi se u uvjetima bitno izmijenjenih gospodarskih okolnosti i potreba fiskalne konsolidacije te je i jedna od ključnih mjera Programa gospodarskog oporavka.

Provođenje fiskalne konsolidacije podrazumijeva provođenje širokog spektra aktivnosti, mjera, procesa usmjerenih na učinkovito upravljanje javnim financijama i unaprjeđenjem u provođenju fiskalne politike u skladu s najboljom praksom. U tom smislu od iznimne važnosti je učinkovito provođenje Strategije Vladinih programa za razdoblje 2011.-2013., ali i mjera iz Vladinog programa gospodarskog oporavka.

Valja napomenuti kako provođenje fiskalne konsolidacije nije novost, već nastavak trenda započetog 2004. godine. Jedan od osnovnih pokazatelja uspješnosti provođenja procesa fiskalne konsolidacije jest smanjivanje udjela proračunskog deficita u bruto domaćem proizvodu (BDP-u). Tako je u razdoblju od početka provođenja procesa fiskalne konsolidacije, deficit proračuna opće države smanjen s oko 5% BDP u 2003. na svega 1,4% u 2008. sukladno metodologiji Europske unije ESA 95. Međutim, valja također napomenuti da je pod utjecajem financijske i gospodarske krize u 2009. godini došlo do nepovoljnih kretanja na prihodnoj strani proračuna što je, uz ipak značajne uštede na rashodnoj strani, proizvelo povećanje deficita na oko 4,1% BDP-a. U tim uvjetima i u pogledu još uvijek prisutnih pritisaka na javne financije, od iznimne važnosti je daljnje provođenje svih reformi koje će dati doprinos nastavku procesa fiskalne konsolidacije radi što bržeg oporavka kontinuiranog trenda smanjivanja udjela proračunskog deficita u BDP-u.

Zakon o proračunu je temeljni propis kojim se uređuju proračunski procesi i odnosi između institucija unutar sustava proračuna. Novi Zakon o proračunu je svojim stupanjem na snagu 1. siječnja 2009. godine osigurao potreban zakonodavni okvir za provedbu reformskih koraka u upravljanju javnim financijama: uvođenjem višegodišnjeg proračunskog okvira, strateškog planiranja, praćenja uspješnosti i sustava odgovornosti za postignute rezultate. Uz navedeno Zakonom su definirani uvjeti i limit za zaduživanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i davanje jamstava te ključna proračunska načela, između ostalog i načelo dobrog financijskog upravljanja, načelo transparentnosti, načelo razdvajanja dužnosti te ovlasti i odgovornosti čelnika proračunskog i izvanproračunskog korisnika i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Bez kontinuiranog unapređivanja upravljanja javnim financijama i osiguranja dosljednosti reformi postoji rizik od fiskalnih stresova i drugih mogućih te neočekivanih negativnih iznenađenja. Stoga se, na državnoj razini mora osiguravati sveukupna fiskalna disciplina koja je neophodna za makroekonomsku stabilnost. Da bi se to postiglo, potrebno je nastaviti s provedbom sveobuhvatnih i detaljnih makroekonomskih analiza i izrađivati višegodišnji proračunski okvir koji će omogućiti postizanje održivosti postojećih programa i politike javnog duga. Nadalje, mora se osigurati učinkovita alokacija resursa između ministarstava i tijela državne uprave odnosno alokacija resursa u skladu sa strateškim prioritetima. U konačnici, na programskoj/upravljačkoj razini nužno je uskladiti dodijeljena proračunska sredstva i provedbenu učinkovitost ostvarenje čega zahtijeva postizanje ravnoteže između fleksibilnosti pri izvršavanju proračuna i proračunskih ograničenja. Mjere provedbe navedenoga trebaju biti usmjerene na jačanje fiskalne kontrole i poboljšanje međusektorske alokacije sredstava te na osiguranje veće fleksibilnosti za učinkovito upravljanje i razvoj sustava odgovornosti za rezultate.

Učinkovito upravljanje proračunom jedan je od preduvjeta konsolidacije javnih financija. U uvjetima globalne ekonomske krize, koja je zahvatila i Republiku Hrvatsku te financijskih ograničenja fiskalna će politika biti usmjerena na jačanje otpornosti sustava u izmijenjenim makroekonomskim uvjetima kako bi se postigla održivost proračuna i ravnoteža između poticanja gospodarstva i socijalne kohezije. Fiskalna konsolidacija i usmjerenost prema uravnoteženju proračunskih prihoda i rashoda glavna je odrednica fiskalne politike u uvjetima oporavka hrvatskoga gospodarstva.

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti uvode se fiskalna pravila i pravila za jačanje fiskalne discipline koja će doprinijeti osiguranju i održavanju fiskalne discipline, transparentnosti te srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija. U okviru ovih pravila Vlada Republike Hrvatske će u budućnosti utvrđivati i provoditi svoju fiskalnu politiku čije je jedno od obilježja smanjivanje državne potrošnje.

Ovaj se Zakon ne odnosi samo na državni proračun, već i na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njezine korisnike.

Zakonom se naglašava odgovornost svakog korisnika za stvaranje obveza iznad visine predviđene proračunom i odgovornost čelnika za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola. Istodobno, Zakonom se jača sustav nadzora i kontrole nad trošenjem proračunskih sredstava.

Primjena fiskalnih pravila kontinuirano će se pratiti i o njima će se izvještavati polugodišnje i godišnje. Na taj način postiže se transparentnost i predvidljivost fiskalne politike.

### **III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA**

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

#### **IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU**

Temelj za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u odredbi članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), a to su osobito opravdani državni razlozi. Naime, donošenje ovoga Zakona potrebno je radi bitno izmijenjenih gospodarskih okolnosti, važnosti jačeg provođenja fiskalne konsolidacije i radi provedbe Programa gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske.

## KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI

### SADRŽAJ I CILJEVI ZAKONA

#### Članak 1.

Ovim se Zakonom određuju pravila kojima se ograničava državna potrošnja, jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrola i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti.

#### Članak 2.

- (1) Cilj ovoga Zakona je osiguranje i održavanje fiskalne odgovornosti, transparentnosti i srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija.
- (2) Cilj iz stavka 1. ovoga članka postiže se uspostavljanjem i jačanjem fiskalnih pravila i pravila za osiguranje fiskalne odgovornosti temeljem kojih Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) utvrđuje i provodi fiskalnu politiku.

#### Članak 3.

Odredbe ovoga Zakona odnose se na državni proračun i proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika sukladno Pravilniku o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (u daljnjem tekstu: opći proračun).

### ZNAČENJE POJMOVA

#### Članak 4.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. Ciklički prilagođeni primarni fiskalni saldo je fiskalni pokazatelj razlike prihoda i rashoda bez kamata u uvjetima kada postoji jednakost stvarnog i potencijalnog bruto domaćeg proizvoda izračunat primjenom metodologije Europske središnje banke (European Central Bank - ECB) uz ocjenu odstupanja od potencijalnog bruto domaćeg proizvoda pomoću HP filtera.
2. Izjava o fiskalnoj odgovornosti je godišnja izjava kojom čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: čelnik) potvrđuje da je u radu osigurao zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru sredstava utvrđenih u proračunu odnosno financijskom planu.

3. Opći proračun je središnji proračun i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te financijski planovi izvanproračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
4. Primarni fiskalni saldo općeg proračuna je razlika između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda općeg proračuna umanjениh za rashode za kamate općeg proračuna.
5. Središnji proračun je državni proračun i financijski planovi izvanproračunskih korisnika državnog proračuna.

## **FISKALNA PRAVILA**

### **Članak 5.**

- (1) Ukupni rashodi općeg proračuna izraženi udjelom u procijenjenom bruto domaćem proizvodu godišnje će se smanjivati za najmanje 1 postotni bod.
- (2) Smanjenje iz stavka 1. ovoga članka provodi se do trenutka kada će primarni fiskalni saldo općeg proračuna u nominalnom iznosu biti jednak nuli ili pozitivan.
- (3) Od trenutka kada će primarni fiskalni saldo općeg proračuna u nominalnom iznosu biti jednak nuli ili pozitivan cilj je postizanje ciklički prilagođenog primarnog fiskalnog salda općeg proračuna na razini nula ili pozitivnog tijekom ciklusa kako bi se postigla stabilizacija i smanjivanje udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu.

## **PRAVILA ZA JAČANJE FISKALNE ODGOVORNOSTI**

### **Članak 6.**

- (1) Proračunskom korisniku državnog proračuna, u slučaju stvaranja obveza s dospjećem iznad visine predviđene državnim proračunom, visina financijskog plana u sljedećoj proračunskoj godini umanjiti će se za iznos stvorenih obveza iznad visine predviđene državnim proračunom.
- (2) Prijedlozi zakona, uredbi, drugih propisa i akata koje donosi Vlada odnosno koje Vlada predlaže na donošenje Hrvatskom saboru ne mogu biti doneseni odnosno utvrđeni bez mišljenja Ministarstva financija na Iskaz o procjeni fiskalnog učinka.
- (3) Tijekom izvršavanja državnog proračuna Ministarstvo financija može obavljati financijsku kontrolu zakonitog i namjenskog korištenja proračunskih sredstava kod proračunskog korisnika državnog proračuna i krajnjih korisnika.
- (4) Kontrolu iz stavka 3. ovoga članka obavljaju osobe ovlaštene od ministra financija.
- (5) Osobe iz stavka 4. ovoga članka dužne su o uočenoj sumnji na nepravilnost obavijestiti ustrojstvenu jedinicu Ministarstva financija koja obavlja proračunski nadzor sukladno odredbama Zakona o proračunu.
- (6) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

## **IZJAVA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI**

### **Članak 7.**

- (1) Čelnik je odgovoran za:

1. zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te
  2. učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.
- (2) Čelnik je dužan svake godine za prethodnu proračunsku godinu, za razdoblje u kojem je obnašao dužnost odnosno obavljao poslove čelnika, sastaviti Izjavu o fiskalnoj odgovornosti (u daljnjem tekstu: Izjava).
- (3) Čelnik Izjavom iz stavka 2. ovoga članka potvrđuje :
1. zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava,
  2. učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.
- Uz Izjavu se prilažu i planovi otklanjanja slabosti i nepravilnosti, izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine i mišljenje unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini.
- (4) Čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna Izjavu dostavlja nadležnom ministarstvu koje provjerava njezin sadržaj.
- (5) Čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Izjavu dostavlja načelniku, gradonačelniku odnosno županu nadležne jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji provjerava njezin sadržaj.
- (6) Ministri i čelnici drugih državnih tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije i načelnici, gradonačelnici odnosno župani Izjavu dostavljaju Ministarstvu financija koje provjerava njezin sadržaj.
- (7) O uočenim nepravilnostima po provedenim provjerama iz stavaka 4. i 5. ovoga članka nadležna ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su izvijestiti Ministarstvo financija.
- (8) Provjere iz stavaka 4. i 5. ovoga članka mogu obavljati i osobe iz članka 6. stavka 5. ovoga Zakona.
- (9) Vlada će uredbom propisati izgled i sadržaj Izjave, postupak i rokove sastavljanja i predaje Izjave te način i rokove izvještavanja Ministarstva financija o uočenim nepravilnostima iz stavka 7. ovoga članka.

## **PRIMJENA FISKALNIH PRAVILA**

### **Članak 8.**

- (1) Visina deficita i neto zaduživanja za trogodišnje razdoblje utvrđuje se smjericama ekonomske i fiskalne politike, a u skladu s fiskalnim pravilima iz članka 5. ovoga Zakona.
- (2) Ako se u tijeku godine zbog nastanka novih obveza za opći proračun ili promjena gospodarskih kretanja povećaju rashodi odnosno smanje prihodi što bi moglo dovesti do neispunjavanja fiskalnih pravila iz članka 5. ovoga stavka Vlada mora predložiti izmjene i dopune državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika državnog proračuna.
- (3) Povećavanje rashoda općeg proračuna izravno povezanih uz prirodne katastrofe, epidemije i ekološke nesreće izuzima se od utvrđenih fiskalnih pravila iz članka 5. ovoga Zakona.
- (4) Povećanje rashoda općeg proračuna izravno povezanih uz financiranje projekata sufinanciranih iz predpristupnih programa pomoći i europskih fondova u procesu pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i u prve tri godine članstva izuzima se od utvrđenih fiskalnih pravila iz članka 5. ovoga Zakona.



## **IZVJEŠTAVANJE**

### **Članak 9.**

(1) O primjeni pravila iz članka 5. ovoga Zakona izvještava se polugodišnje i godišnje uz polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna u rokovima predviđenim Zakonom o proračunu koji se objavljuje u »Narodnim novinama« i na internetskim stranicama Ministarstva financija.

(2) Vlada uredbom iz članka 7. stavka 9. ovoga Zakona propisuje i oblik i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnih pravila iz članka 5. ovoga Zakona.

## **NADZOR**

### **Članak 10.**

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi Ministarstvo financija.

## **ODGOVORNOST ZA POVREDU ODREDABA ZAKONA**

### **Članak 11.**

(1) U slučajevima kada se utvrdi da je čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna prekršio odredbe ovoga Zakona stavit će svoj mandat za obavljanje dužnosti na raspolaganje predsjedniku/ci Vlade, Vladi, odnosno tijelu koje ga je imenovalo, sukladno propisima o imenovanju.

(2) U slučajevima kada se utvrdi da je čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prekršio odredbe ovoga Zakona stavit će svoj mandat za obavljanje dužnosti na raspolaganje tijelu koje ga je imenovalo.

(3) U slučajevima kada se utvrdi da je čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prekršio odredbe ovoga Zakona, stavit će svoj mandat na raspolaganje sukladno propisima kojima je uređen njegov izbor odnosno imenovanje.

## **PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Članak 12.**

Uredbu iz članka 7. stavka 9. ovoga Zakona Vlada će donijeti u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

### **Članak 13.**

Fiskalna pravila iz članka 5. ovoga Zakona primjenjuju se u 2011. godini u proračunskim procesima koji su povezani s izradom i donošenjem proračuna i financijskih planova za 2012. godinu i projekcija za 2013. i 2014. godinu.

**Članak 14.**

Izjava iz članka 7. ovoga Zakona sastavlja se za 2011. godinu u rokovima utvrđenim uredbom iz članka 7. stavka 9. ovoga Zakona.

**Članak 15.**

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2011. godine.

## O b r a z l o ž e n j e

**Članak 1.** Ovim člankom određuje se predmet Zakona, a to je utvrđivanje pravila kojima se ograničava državna potrošnja, jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrola i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti.

**Člankom 2.** utvrđuje se cilj Zakona, a to je osiguranje i održavanje fiskalne odgovornosti, transparentnosti i srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija. Navedeni cilj postiže se uspostavljanjem i jačanjem fiskalnih pravila i pravila za osiguranje fiskalne odgovornosti temeljem kojih Vlada Republike Hrvatske utvrđuje i provodi fiskalnu politiku.

**Članak 3.** propisuje obuhvat Zakona. Odredbe Zakona odnose se na državni proračun i proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika koji se vodi sukladno Pravilniku o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika(u daljnjem tekstu: opći proračun).

**Člankom 4.** utvrđeno je značenje pojmova koji se koriste u ovome Zakonu, a koji su bitni za primjenu odredaba Zakona.

**Člankom 5.** definiraju se pravila za postizanje dugoročno održivih javnih financija. Pravila za postizanje dugoročno održivih javnih financija podijeljena su na dva dijela. Prvi dio usmjeren je na provođenje fiskalne konsolidacije u narednim godinama s ciljem smanjivanja državne potrošnje. U ovom dijelu pobliže je opisano kako navedeni cilj postići – ukupni rashodi općeg proračuna izraženi udjelom u procijenjenom bruto domaćem proizvodu godišnje se moraju smanjivati za najmanje 1 postotni bod i to do trenutka kada će primarni fiskalni saldo općeg proračuna u nominalnom iznosu biti jednak nuli ili pozitivan.

Drugi dio odnosi se na očuvanje održivih fiskalnih pozicija i rezultata provedbe fiskalne konsolidacije na način da se dugoročno cilja ciklički prilagođeni primarni fiskalni saldo općeg proračuna na razini nula ili u pozitivnom iznosu s direktnim utjecajem na stabilizaciju i smanjivanje udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu.

**Članak 6.** Ovim člankom uređuju se pravila za jačanje fiskalne odgovornosti. Prvo pravilo vezano je uz reguliranje stvaranja obveza iznad plana. Proračunskom korisniku državnog proračuna se u slučaju stvaranja obveza s dospijućem iznad visine predviđene državnim proračunom visina financijskog plana u sljedećoj proračunskoj godini umanjit će se za iznos stvorenih obveza iznad visine predviđene državnim proračunom.

Drugo pravilo vezano je uz procjenu fiskalnog učinka propisa koja je jedan od ključnih instrumenata dobrog fiskalnog upravljanja. Ona nam omogućava anticipiranje i kontrolu buduće potrošnje te povećava transparentnost procesa donošenja odluka. Prijedlozi uredbi, drugih propisa i akata koje donosi Vlada Republike Hrvatske te prijedlozi zakona i akata koje Vlada predlaže na donošenje Hrvatskom saboru, ne mogu biti doneseni odnosno utvrđeni bez mišljenja Ministarstva financija na Iskaz o procjeni fiskalnog učinka.

Nadalje, ovim se člankom jača i sustav nadzora i kontrola nad korištenjem proračunskog novca. Ministarstvo financija može, tijekom izvršavanja državnog proračuna obavljati

financijsku kontrolu zakonitog i namjenskog korištenja proračunskih sredstava kod proračunskog korisnika državnog proračuna i krajnjih korisnika, a osobe ovlaštene od ministra financija koje provjere rade, dužne su o uočenoj sumnji na nepravilnost obavijestiti ustrojstvenu jedinicu Ministarstva financija koja obavlja proračunski nadzor sukladno odredbama Zakona o proračunu. Time se uvode prethodne financijske kontrole što je novost u dosadašnjem sustavu financijskih kontrola koji se prvenstveno temeljio na naknadnim kontrolama koje nemaju preventivni učinak nego se svode na konstatiranje stanja.

Važno je naglasiti da se odredbe ovog članka na odgovarajući način primjenjuju i na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

**Članak 7.** Ovim člankom uvodi se godišnja Izjava o fiskalnoj odgovornosti kojom čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave potvrđuje da je u radu osigurao zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te efikasno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava. Odgovornost čelnika za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava, te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola propisana je i drugim zakonima (Zakonom o proračunu i Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru), ali nije propisana obveza samoprocjene rada sustava i kontinuiranog rada na poboljšanju. To se ovom odredbom uvodi, a u skladu s praksom financijskog upravljanja Europske unije. Definiran je sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovornosti, mehanizmi provjere njena sadržaja te obveza da se o uočenim nepravilnostima izvijesti Ministarstvo financija kao tijelo koje je krajnje odgovorno i nadležno za uspostavljanje sustava financijskog upravljanja i unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru.

Uredbom će Vlada Republike Hrvatske propisati izgled i sadržaj Izjave, postupak i rokovi sastavljanja i predaje Izjave te način i rokovi izvještavanja Ministarstva financija o uočenim nepravilnostima.

**Članak 8.** Ovim člankom definira se primjena fiskalnih pravila. Utvrđuje se da se visina deficita i neto zaduživanja za trogodišnje razdoblje definirana smjernicama ekonomske i fiskalne politike, a u skladu s fiskalnim pravilima iz ovoga Zakona. Predviđeno je i da Vlada Republike Hrvatske mora predložiti izmjene i dopune državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika državnog proračuna u slučaju da se u tijeku godine zbog nastanka novih obveza za opći proračun ili promjena gospodarskih kretanja povećaju rashodi odnosno smanje prihodi što bi moglo dovesti do neispunjavanja fiskalnih pravila iz članka 5. Zakona. Nadalje, utvrđuje se mogućnost odstupanja od utvrđenih fiskalnih pravila u slučaju prirodnih katastrofa, epidemija i ekoloških nesreća kada je rashode nemoguće kontrolirati. Isto tako, s ciljem što učinkovitijeg sudjelovanja Republike Hrvatske u Kohezijskoj i drugim politikama Europske unije te korištenju strukturnih instrumenata definirano je da se povećanje rashoda državnog proračuna izravno povezanih uz financiranje projekata sufinanciranih iz predpristupnih programa pomoći i europskih fondova u procesu pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i u prve tri godine članstva izuzima od utvrđenih fiskalnih pravila.

**Članak 9.** Ovim člankom uređuje se sustav izvještavanja Vlade i Hrvatskog sabora o primjeni pravila iz Zakona, kao i njegovoj provedbi te poštivanju načela transparentnosti koje je važno zbog uvida javnosti i svih zainteresiranih i to na način da se propisuje obveza objave u »Narodnim novinama« i na internetskim stranicama Ministarstva financija. Također propisuje

se da će Vlada Republike Hrvatske uredbom iz članka 7. stavka 9. ovoga Zakona propisati i oblik i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnih pravila iz članka 5. Zakona.

**Članak 10.** Ovim člankom utvrđuje se da Ministarstvo financija obavlja nadzor nad provedbom Zakona.

**Člankom 11.** propisan je način na koji čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovara za povredu odredaba Zakona. S obzirom da su pravila zakonitog, namjenskog i svrhovitog korištenja proračunskih sredstava te prekršajna odgovornost u slučaju neispunjavanja tih pravila propisani u Zakonu o proračunu, ovim se Zakonom uvodi politička odgovornost kao još jedna komponenta osobne odgovornosti svakog od čelnika za dobro uspostavljanje sustava financijskog upravljanja koji je preduvjet zakonitog i učinkovitog korištenja javnog novca.

**Člankom 12.** utvrđeno je da će Vlada Republike Hrvatske u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu Zakona Uredbom propisati izgled i sadržaj, postupak i rokove sastavljanja i predaje Izjave o fiskalnoj odgovornosti, način i rokove izvještavanja Ministarstva financija o uočenim nepravilnostima kao i oblik i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnih pravila iz članka 5. Zakona.

**Člankom 13.** propisuje se obveza primjene fiskalnih pravila iz članka 5. Zakona prvi put u 2011. godini, u proračunskim procesima koji su povezani s izradom i donošenjem proračuna i financijskih planova za 2012. godinu i projekcija za 2013. i 2014. godinu. Naime, Zakonom o proračunu, kojim se uređuju osnovni proračunski procesi, navedeno je kako određeni proračunski procesi vezani uz izradu i donošenje proračuna za sljedeću godinu započinju već u prvom kvartalu tekuće godine. S obzirom da će u trenutku stupanja na snagu Zakona proračuni i financijski planovi za 2011. godinu te projekcije za 2012. i 2013., u kojima će biti procijenjeni prihodi i primici te utvrđeni rashodi i izdaci za 2011. godinu biti doneseni, a time i završeni proračunski procesi povezani s istima, primjena fiskalnih pravila iz ovoga Zakona obvezna je u 2011. godini, i to u proračunskim procesima koji su povezani s izradom i donošenjem proračuna i financijskih planova za 2012. godinu i projekcija za 2013. i 2014. godinu.

**Članak 14.** propisuje se obveza sastavljanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2011. godinu sukladno rokovima koji će biti utvrđeni uredbom iz članka 7. stavka 9. Zakona..

**Člankom 15.** propisano je stupanje na snagu Zakona s 1. siječnja 2011., te objava istog u Narodnim novinama.